

Els hutís i el paper dels paramilitars a Iemen

Qui són els hutís? L'islam i l'organització tribal a Iemen.

Recentment, els hutís han tornat a tenir rellevància a nivell internacional després del bloqueig i l'atac constant a diferents embarcacions estrangeres al Mar Roig, una de les principals rutes comercials i pont de connexió entre Europa i Àsia. El Consell de Seguretat de les Nacions Unides ha condemnat públicament els atacs dels hutís a les embarcacions del Mar Roig degut a l'amenaça al comerç internacional. Diferents països occidentals han mostrat una postura en contra dels hutís amb atacs constants als seus vaixells. A més, l'Organització Marítima Internacional ha reportat que això no tan sols afecta a l'economia mundial, sinó també a la seguretat dels tripulants, a la llibertat de navegació i a l'estabilitat de les cadenes de subministrament. Però,

qui són els hutís i com es vinculen a l'islam? El moviment hutí prové del xiisme, una de les principals branques de l'islam que considerà que Alí ibn Abi-Tàlib va ser el primer imam i successor del profeta Mahoma.

Al llarg del temps i degut a les tensions polítiques de Iemen, els hutís s'han fet amb el control de diferents territoris amb la creació d'institucions i òrgans de gestió que han tingut un gran impacte al país. A nivell religiós, els hutís parteixen del zaidisme amb un sistema organitzatiu tribal on el xeic no té un control total sobre els membres de la tribu tot i que exerceixi un rol defensiu del territori que comporta que l'Estat iemenita no tingui accés a una estructura racionalitzada i

organitzada seguint els principis de l'Estat modern ja que s'allunyen de les tradicions tribals fent que hi hagi tensions constants entre aquestes tribus com a barrera principal per a establir un sistema polític i govern estables.

Els hutís i la guerra de Iemen.

El paper dels hutís també ha tingut un gran impacte a la guerra de Iemen de 2014 després de les Primaveres Àrabs i la caiguda del règim d'Ali Abdallah Salih, aliat amb el moviment hutí. Amb un cop d'Estat com a estratègia per fer-se de nou amb el poder, Salih i els hutís van aconseguir conquerir la capital el setembre de 2014 ocupant alhora la franja oest del país que va esdevenir un entrenament armat entre diferents actors com els governs regionals i l'entrada de tropes estrangeres al país amb l'excusa de lluitar contra el terrorisme. El domini de diferents territoris ha afavorit els buits legals deixats per Salih a través de l'expulsió dels grups salafistes i a altres ètnies rivals fins a l'expulsió d'Abd Rabbuh Mansur al-Hadi conegut com Hadi, el líder de l'oposició del règim de Salih.

A nivell estratègic i més enllà del suport de l'exèrcit i els fidels a Salih, es creu que els hutís han aconseguit suport considerant-se una guerra híbrida per la lluita de la informació i legitimitat per part d'Iran perquè ambdós comparteixen la branca xiïta on aquests últims deneguen aquestes especulacions afirmant que han rebut ajuda humanitària, però no militar, que no deixa de ser una instrumentalització més del conflicte entre els sunnites i els xiïtes a l'Orient Mitjà.

El conflicte entre Iemen i Aràbia Saudita.

Un fenomen comú dels conflictes armats no internacionals coneguts jurídicament com a CANI en el món del dret internacional humanitari és la seva internacionalització amb la participació de tercers països i la guerra de Iemen no n'és cap excepció. El març de 2025 una aliança entre Aràbia Saudita i els Emirats Àrabs Units van intervenir donant suport a Hadi per instaurar un nou govern democràtic amb reconeixement internacional. La justificació de la intervenció d'Aràbia Saudita ha estat l'entrada al joc d'Iran, que sempre han mantingut una relació freda i escèptica, amb una gran influència sobre els hutís.

Un acte rellevant va ser l'expulsió d'Aràbia Saudita del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides el 2020 després de diferents manifestacions per part d'ONG com Human Rights Watch (HRW) i Amnistia Internacional que es posicionaren en contra degut a les grans vulneracions de drets humans i del dret internacional humanitari a la guerra contra Iemen i del model antidemocràtic del país entre d'altres amb violacions constants, en general, dels drets i les llibertats fonamentals dels seus ciutadans per part del mateix Estat entre d'altres.

El paper del paramilitarisme hutí al conflicte d'Israel i Palestina.

Existeix una clara correlació entre el paper dels hutís amb atacs a les embarcacions i el conflicte d'Israel i Palestina amb un suport constant d'aquest últim des de

1947 on Iemen es va oposar oficialment davant les Nacions Unides al pla de partició de Palestina. Així mateix i al llarg del segle XX, Iemen del Sur ha permès que les organitzacions militars palestines ataquessin vaixells israelians des del seu territori. Les aliances entre diferents grups i Estats com aquesta tan sols és un dels molts fenòmens habituals als conflictes armats. En aquest cas, el suport militar i paramilitar a Palestina significa una manifestació en contra d'Occident tal com els hutís han anunciat públicament un dels seus lemes «Déu és gran, mort a Amèrica, mort a Israel, maledicció sobre els jueus i victòria de l'islam», que no es pot reduir en tan sols un conflicte religiós ja que és essencial enfocar-ho des d'una perspectiva contextual i històrica.

La Iemen actual.

Actualment, la situació política, social i econòmica de Iemen és complexa. Seguint les categoritzacions de Freedom House, l'Estat iemenita no es considerat un país lliure amb una puntuació de 1/40 sobre drets polítics i una altra de 8/60 sobre llibertats civils. La presència constant de grups armats, la inexistència d'un pluripartidisme, la violació del dret a la llibertat d'expressió i el dret a llibertat de reunió pacífica en els últims anys i la gran corrupció institucional són elements que en dificulten la seva democratització. A més, el Consell de Drets Humans en el seu últim informe sobre la situació dels drets humans al país ha responsabilitzat directament als governs de Iemen, els Emirats Àrabs Units i a Aràbia Saudita la violació dels drets humans com el dret a la vida, les desaparicions forçoses, les detencions arbitràries i les violacions i altres formes de

violència sexual, tortura i mals tractes amb el reclutament d'infants i ingerències a les llibertats fonamentals i del dret internacional humanitari com l'ús d'armes de foc indirectes, el no respecte al principi de distinció i l'atac directe a civils i béns civils juntament amb tortures, tractes cruels i inhumans. Per tant, se li ha recomanat a Iemen que posi fi immediatament a tots els actes de violència contra els civils garantint justícia a les víctimes de vulneracions del dret internacional dels drets humans i del dret internacional humanitari i que es s'asseguri que els crims més greus no quedin impunes.

Conclusions.

Tal com s'ha vist de forma breu, la situació de Iemen és massa complexa per reduir-la a un conflicte religiós. La insurgència de grups paramilitars com els hutís són un punt de debilitat pel desenvolupament democràtic del país on a la vegada entren en joc altres factors com la corrupció i la falta de transparència. Això comporta que les principals víctimes del conflicte iemenita siguin els grups de la població més vulnerables com ara les dones i els infants pel qual els seus drets i llibertats són constantment violats en punt de mira per part d'ONG internacionals, les Nacions Unides i experts en relacions internacionals.

Anna Naudi i Miró

**Grau en Ciències Polítiques i de l'Administració
(Universitat de Barcelona)**

**Màster en Drets Humans, Democràcia i Globalització
(Universitat Oberta de Catalunya)**

BIBLIOGRAFIA.

Bernal Fabra, J., Bros Terns, M., Català Blesa, R. & Llauger Torrella, L. (2023). Irán y Arabia Saudí en Yemen: el vínculo de los hutíes con Teherán como justificación de los Saúd. *Análisis Jurídico – Político*, 5(10), 205-224.

Gea-Congosto, P. A. (2020). La insurgencia hutí en la Guerra civil de Yemen. *Revista del Instituto Español de Estudios Estratégicos*, (16), 117-156.

Igualada Tolosa, C. (2017). Guerra civil en Yemen: actores y crisis humanitaria. *Boletín Instituto Español de Estudios Estratégicos*, (5), 823-841.

Philbrick Yadav, S. (2024). The Houthis' 'Sovereign Solidarity' with Palestine. *Middle East Report Online (MERIP)*.

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

FEBRER 2024

Publicat per

**Associació per a les
Nacions Unides
a Espanya**
United Nations Association of Spain

Amb el suport de

**Generalitat
de Catalunya**

ANUE no fa necessàriament com a seves les opinions expressades pels seus col·laboradors
